

**Az év tájépitésze – Mi?
Ilyen is van?
(3. oldal)**

**Inter-You
(4-5. oldal)**

**Gondolatmorzsák II.
(6-7. oldal)**

**Zene, komikum, jó nagy
tehetség és egy pofon
(8. oldal)**

Bon-BOM

A Bolyai Műhely Alapítvány Bolyai Önképző Körének lapja

2. évfolyam, 7. szám

Szerkeszti: Bere Anikó Zsuzsanna (xantoxlilian@gmail.com)

Munkatársak: Csonka Zsófia,
Hargitai Ágnes,
Hrecska Renáta,
Pató Zsuzsanna

Szerkesztőség: 1148 Budapest, Örs vezér tér 11. fszt. 1.

E-mail: bom@bom.hu, bom@e-nyelv.hu

Honlap (régebbi számokkal): www.bolyaimuhely.hu

A Bon-BOM című lapot a Médiahatóság 2012. október 25-én nyilvántartásba vette.

Megjelenik 2013-ban a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Az év tájépitésze – Mi? Ilyen is van?

Igaz, idén még csak másodjára adták át ezt a neves és hagyományteremtő céllal indított díjat, az ismertsége mégis meglepő bizonyos körökben. A kérdés az volt, miért csak most indult el. A kezdeményezés a 10 éve fogalmazódott meg az Építész Kamara tájépitész tagjaiban, de úgy, mint a mai nők, akik csak akkor vágnak

bele a családalapításba, ha minden körülmény adott a sikerhez, ezért csak 2012-ben lett kézzel fogható eredménye az ötletnek. Az építészek csakúgy szórják a különböző csillogó díjakat, azonban ebből csak elvétve jut tájépitészeknek egy-egy elismerés. Ennek ellensúlyozására alapították az Év Tájépitésze díjat.

Nem csak arra van szükség, hogy a szakmát elismerjék, hanem a közönység, a támogatottság és a díjra méltó tervezők is a recept részei. Sokakban nem tudatosul (nem győzöm hangsúlyozni, mekkora szerepe van a tájékoztatásnak), hogy a kedvenc terük nem az éterből hullott alá, és ez is a célja a díjnak, hogy a média közlése által szórják a szakemberek hírét, a tájépitészek alapszabályát, mely szerint az egyik legfontosabb alapanyag az ember. A tájépitész szóban feszültség van, és a feszültség feloldás eszköze a díj, és a díjhoz kapcsolódó gála is, amit idén április 26-án rendeztek, az egy évvel ezelőtti alkalomhoz hasonlóan, a FUGA építészeti központban.

2013 díjazottja Dr. Balogh Péter István és tervezőtársa Mohácsi Sándor lett, akik nem csak tervezők, oktatók, kutatók és innovatív személyiségek az s73 csoport tagjai. A laudáció során olyan listát hallhattunk a pályázatokon elért helyezéseikről, amit koppanó állal fogadott a közönség. A tervezőpáros leglátványosabb munkái Pécs belvárosát teszik élhetőbbé, a Kodály központtal és a Tettye városrész revitalizációjával. Nincs olyan budapesti, akinek a Kálvin tér ismeretlen lenne, és a körút KK burkolatát legalább egyszer nem próbálta megfejteni. Bizony ezek is a tervezőcsapatot dicsérik. És a ropogósan átadott Rákóczi tér metró megálló teresedése.

Nem akarnak világot váltani, csak az elidegenedő városi szövetet embebbé tenni. Ezért van szükség rátok, ránk, mindenkire.

Inter-You

Kik vagyunk mi BOMosok? Interjúorozatunk első részében Tóth Estilla haladó csoportos BOM-hallgatót kérdeztük többek között az agy kutatás rejtelmeiről, a tanulmányok során végrehajtott állatkísérletekről, a „hogyan-tovább-diploma-után” kérdésköréről, valamint arról, hogy miért is jó Bolyais hallgatóként élni.

– *Mit tanultok pontosan a Molekuláris bionika szakon?*

– Mérnöki alapokat kapunk az első években, miközben a biológia és a kémia tudományában is elmélyülhetünk. Rengeteg irány van benne a bioinformatikától, a robotikán és a mikrofluidikán át egészen az agy kutatásig és a genetikáig. Leginkább azok a most alakuló komplex területek, amikhez egyszerre szükséges az informatika a biológia a fizika és más témák ismerete.

– *Nemzetközi tekintetben milyen az itt folyó munka értékelése? Versenyek? Pályázatok?*

– Több külföldi egyetemmel és kutatóintézzettel is kapcsolatban állunk. Sok hallgatónk szokott kint tanulni Erasmussal valamint nálunk is több ilyen vendég-hallgató tartózkodik. Idén megkaptuk a Kutató Kar minősítést is, ami további lehetőségeket biztosít számunkra.

– *Miért választottad ezt a szakot?*

– Itt igazán sokféle nézőponttal találkozhatunk – sokkal többel, mint egy kevésbé komplex tematikájú szakon. Mivel a gimnázium végén még nem igazán tudtam mi is érdekel igazán, megtetszett ez a szak. Ezzel a lehetőséggel kaptam még pár évet és rengeteg plusz információt ahhoz, hogy dönteni tudjak.

– *Ha újra kellene jelentkezned hova felvételiznél?*

– Talán ide – az első két év nem igazán tetszett, de ezek az emlékek már megszépültek. :P

– *Mióta képzelted magadnak ezt az irányt?*

– Egész régóta érdeklődöm a természettudományok iránt. Jó ideje a biológia érdekelt a leginkább, sokáig patológus akartam lenni, de később rájöttem, hogy a kutatás jobban érdekel.

– *Merre tovább a BA-diploma megszerzése után?*

– Valószínűleg maradok a Pázmányon orvosi biotechnológia mesterképzésen. Ez a bioszosabb, orvosibb szemléletű folytatása annak, amit eddig tanultam. Emellett pedig folytatom a TDK munkát a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben.

– *Miért agykutatás?*

– Az agy a legbonyolultabb szervünk, amelynek a működését még csak nagy vonalakban értjük. Rengeteg titkot rejteget még, és ha közelebb jutunk ezeknek a megfejtéséhez talán magunkat is jobban megérthetjük.

– *Hogyan?*

– Ha egy betegség sejszintű okát képesek vagyunk feltárni, azzal kiderülhet, hogy valójában milyen elváltozás okozza azt. Ezután tudjuk jól kezelni és nem csak a tüneteket enyhíteni. Fontos az ilyen témájú alap kutatás, hogy ezzel más célpontokat találhassunk a jövő gyógyszereinek.

– *Mennyire fektettek hangsúlyt az etikus kutatásra?*

– Én jelenleg nem foglalkozom annyira kényes területekkel, mint a géntechnológia, ugyanakkor mi is dolgozunk például emberi agyakkal. Az emberi minták kezelésének – legyenek azok akármilyen szövetből – nagyon komoly és jól körülhatárolt szabályozása van. Állatkísérleteket is végzünk és szerencsére elmondhatom hogy a mi állataink igen jól vannak tartva: figyelünk rá hogy a kísérletek közben a lehető legkevesebb fájdalom és kényelmetlenség érje őket és hogy a lehető legkevesebb állat példányt kelljen felhasználni egy kísérletnél.

– *Milyen más hobbid van?*

– Szeretek olvasni, zenét hallgatni, sétálni, kirándulni és főzni. Szeretem az olasz és az indiai konyhát. Ha van rá időm szívesen sütök is.

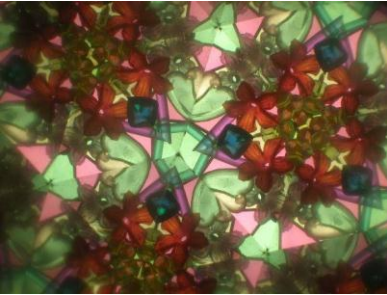
– *Miért szereted a Bolyait?*

– Jó olyan emberekkel beszélgetni, akik teljesen más irányból jönnek, mint én – érdekes meghallgatni a véleményüket.

Hrecska Renáta

Gondolatmorzsák II.

Reméljük tetszett az előző cikkünk ilyen témában, és örömmel fogadjátok a folytatást! Gondolkodjunk együtt ezekről a dolgokról!

“Az embert megismerni a barátairól? – hallom. – Szó sincs róla. Nézze, milyen tizenegy barátja volt Júdásnak! De a lovairól meg lehet ismerni az embert” – mondja nekem egy öreg, aki bölcsességét pálinkásbutykosából szívja.”

“Az idegenben élés problémái megoldhatatlanok. Az ember megtanulhatja az idegen nyelvet a végső szójátékokig, utalásokig, idézetekig. Elvehet egy bennszülöttet, nagyon szeretheti. Akkor végleg skizofrén lesz, hasadt lelkű, két személyű, megtanul egyik szemével sírni, a másikkal nevetni, mint a mesebeli király, a kacsalábon forgó várkastélyban. Vagy nem tanul be az idegen világba; egyre kisebb körbe szorul, magába száll, könyvfalat von maga köré – akkor búskomor lesz, elnémul, megmerevedik. A gyerekekkel még nehezebb: ha megtanítja őket a távoli s távolodó ország nyelvére, irodalmára s kasztrendszerére, eleve skizofréniára neveli őket. Ha a maga nevetséges kiejtésével a bennszülöttek nyelvére tanítja őket, beállítja a tömegbe, az alacsony színvonalú, irodalom nélküli, patetikusan idejétmúlt, hazafias dél-amerikai világba, idegeneket nevel belőlük – végül úgy nézi gyerekeit, mintha a török janicsárt nevelt volna belőlük. A kislány, aki fehér ruhás néger lánykák közt vonul az úrnapi körmenetben, már nagyon messze van a mamától, aki a Bástyasétányon sétált.”

Lénárd Sándor : Völgy a világ végén és más történetek

Tényleg megoldhatatlanok? És egyáltalán: gondolunk-e erre, amikor elindulunk külföldön szerencsét próbálni?

”De a történelem nem fizika, az ok és okozat törvénye nem mutat a jövőbe. A görögök hiába törték a fejüket, ki intézi az ember sorsát: Tükhé-e, a véletlen, avagy Ananké, a szükségszerűség... mert ha igaz, hogy a logika uralkodik, az uralkodó néha alszik, s a véletlen intézi fölényesen az emberek ügyeit, amíg újra felébred.”

Lénárd Sándor : Völgy a világ végén és más történetek

”Sok nagyszerű ötletről hallottunk már, ami egyáltalán nem volt egyedülálló. Csak akkor lesznek egyedülállóak, ha két olyan ember találkozik egymással, akiknek megvannak a képességeik, hogy valóra váltsák azokat.”

Robin Hobb: A bűvös hajó I.

A jó dolgok talán éppen akkor születnek, amikor Ananké és Tükhé is ébren van. Amikor két ember véletlenül találkozik, hogy valami szükségszerű dolgot megtegyen.

”Nincs a világon levél, amely hajszálra ugyanolyan lenne, mint egy másik. Így tetszik ez a Nagy Szellemnek. Csupán nagy vonalakban rajzolja fel a földi lények életútját, megmutatja az irányt, merre, hová tartsanak, aztán hagyja, hadd boldoguljon mindegyik a maga módján. Cselekedjenek önállóan, ahogyan természetük, vágyaik diktálják. Ha Wákhá Tágának úgy tetszik, hogy a növények, az állatok, még a kicsi egerek és az apró bogarak is ilyen különbözőek legyenek, akkor mennyire irtózhat az emberek egyformaságától!

Ahogy mind ugyanazt teszik, egy időben kelnek, egyforma bolti holmikot vesznek fel, egyforma járműveken egyforma irodákba mennek, egyforma munkákon dolgoznak, miközben a szemük az egyforma órákon csüng, és ami a legrosszabb: egyfolytában egyformán gondolkodnak. Minden teremtmény létének célja van. Még a hangya is tudja, mi ez a cél – nem az eszével, de valamilyen módon tudja. Csak az emberi lények jutottak oda, hogy már nem tudják, miért is léteznek.”

Sánta Óz, a sziú indián sámán

„A Tisztelendő Anyának egyesítenie kell magában a kurtizán fortélyos csáberejét a szűz istennő érinthetetlen fenségével, dinamikus egyensúlyban tartva e tulajdonságokat mindaddig, amíg fiatalságának ereje engedi. Mert amikor a fiatalság és szépség elmúlik, rájön majd, hogy a kettő közötti hely, melyet addig feszültséggel töltött ki, a ravaszság és találatkonyság kútfője lett.”

Frank Herbert: Dűne

„A többiek számára azt mondhatjuk, hogy Muad-Dib azért tanult gyorsan, mert először tanulni tanították meg. Megdöbbenő, hogy milyen sokan hiszik magukat tanulásra képtelennek, és mennyivel többen hiszik, hogy a tanulás nehéz dolog. Muad-Dib tudta, hogy minden, amit átél, amit tapasztal, tanulást hord magában.”

Frank Herbert: Dűne

Olvasás közben, ha Ti is ráakadnátok ilyen gyöngyszemekre, ne habozzatok megírni nekünk!

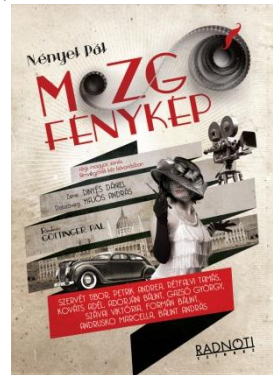
*Pató Zsuzsanna
Bere Anikó Zsuzsanna*

Zene, komikum, jó nagy tehetség és egy pofon

Egy viszonylag friss darabot szeretnék ajánlani minden bolyaisnak. A Radnótiban játszott, zenés Mozgófényképben a Horty-korszak filmkultusza elevenedik meg a korabeli felső tízezer (szerelmi) életével egyetemben. A pörgős-hangulatos „végjáték” egy hatalmas pofonnal zár.

A Mozgófénykép jellegzetessége, hogy korabeli színészek és színésznők nevét kapták a szereplők: így például a femme fatale színésznő „maga” Karády Katalin (Kováts Adél), a szigorú apa Törzs Jenő (Szervét Tibor), a dadogó-hadaró komornik Kabos Gyula (Gazsó György). Ez a „többszintű színészlét” kezdetben csak a szereplők nevét adja, a történet megy a maga útján. Eszerint Törzs Jenő fűzióra készül egy német céggel, azonban ellenségének fia, Ráday Imre (Rétfalvi Tamás) téglaként beépül Törzsék életébe, és bekavar Jenő üzleti ügyeibe. Csakhogy közben a lányával, Zitával (Petrik Andrea) is kavarni kezd...

A Göttinger Pál rendezte előadás szinte minden tekintetében a helyén van. Zenés darabról van szó (Dinyés Dániel és Hajós András nevéhez fűződnek az elhangzó dalok), és bár a színészek közel sem mindig énekelnek tökéletesen, a hangulatot így is megadják, a néző egyedül attól fél, hogy tánc közben lerúgnak valamit a hirtelen kicsinek és zsúfolt-nak tűnő színpadról. Színészi képességeik abszolút a helyén vannak, mindenki lubickolhat az elődje által megtestesített karaktertípusban, legyen az a végzet asszonya vagy a ficsúr szoknyapecér. A díszletek egy része egyszerű, mégis ötletes és humoros, másik része pedig összetett és praktikus, Horgas Péter díszlettervező fantáziadús munkát végzett.

Nényei Pál darabját pörgő párbeszéd, komikus szituációk és tipikus karakterek alkotják, a díszlettel, a dalokkal és a színészek alakításával hangulatos kavalkádot eredményezve. A Mozgófénykép célja, hogy (bár pimaszul kifigurázza a korszak bizonyos jellegzetességeit) a nézőt a régi korok hangulatába ringassa... Hogy aztán az utolsó tíz perc egy hatalmasat csattanó és iszonyú fájdalmat okozó pofonná álljon össze. Mintha Nényei azt akarta volna bizonyítani, nem csak a múltat tudja visszaadni, az írónak bizony hatalma van a néző fölött; a valóság pedig begyűrközik a művészetbe is, akár akarjuk, akár nem.

Érdemes inkább akarni. Élmény lesz, hidegzuhannyal, talán elfojtott káromkodással, talán kimondott rajongással, de mindenképpen hat a nézőre. Humorban pedig nem lesz hiány (annál nagyobbat szól a pofon)!